

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Teze k diplomové práci

**Statistická analýza vývoje cestovního ruchu na
Klatovsku a jeho perspektivy**

Bc. Ivana Purkytová

© 2017 ČZU v Praze

Souhrn

Diplomová práce se zabývá statistickou analýzou vývoje cestovního ruchu v okrese Klatovy a jeho perspektivami. Analyzuje vybrané ukazatele cestovního ruchu pomocí elementárních charakteristik časových řad, grafického zobrazení a následně odhaduje jejich možný budoucí vývoj. Jedná se především o ukazatele o vývoji počtu hromadných ubytovacích zařízení včetně počtu hostů a jejich přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v okrese Klatovy v letech 2000 – 2016. Dále se práce zabývá analýzou vývoje počtu návštěvníků zvolených památkových objektů (hradu Velhartice, hradu Rabí, hradu Kašperk a hradu Švihov) v letech 2001 – 2016 včetně indentifikace sezónnosti v hlavní návštěvní sezóně. Data byla získána z Českého statistického úřadu, Národního památkového ústavu a od správců jednotlivých historických objektů.

Z dílčích analýz vyplunulo, že okres Klatovy má dobrý potenciál pro rozvoj cestovního ruchu na svém území. Svým návštěvníkům nabízí mnoho zajímavých míst a aktivit jak strávit volný čas. Okres Klatovy svým zákazníkům nabízí široké spektrum služeb na dobré úrovni. K zvýšení zájmů turistů by mohla přispět lepší propagace objektů či pořádaných akcí a také orientace na zajištění komplexnosti nabízených služeb.

Klíčová slova:

Cestovní ruch, okres Klatovy, hromadná ubytovací zařízení, památkové objekty, návštěvník, služby, regionální rozvoj, statistika cestovního ruchu, časové řady

Cíl a metodika

Cíl práce

Cílem diplomové práce je analyzování situace a vývoje cestovního ruchu v okrese Klatovy prostřednictvím vybraných ukazatelů cestovního ruchu a to počtu hromadných ubytovacích zařízení včetně počtu hostů a počtu jejich přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2000 – 2015. Dále je analyzována návštěvnost některých historických památek v okrese Klatovy v období let 2001 – 2016 včetně indentifikace sezónnosti v jejich hlavní návštěvní sezóně. K popisu vývoje zvolených ukazatelů budou použity elementární charakteristiky časových řad a na základě vývojových tendencí bude diplomová práce předpovídat vývoj sledovaných ukazatelů do nejbližší budoucnosti dvou let. Výsledkem diplomové práce bude zhodnocení perspektivy okresu Klatovy a také

formulace návrhů a doporučení ke zvýšení zájmů turistů o historické památky a k dalšímu rozvoji cestovního ruchu na Klatovsku.

Metodika práce

Teoretická část práce byla vyhotovena na základě poznatků získaných z prostudované odborné literatury a internetových zdrojů. Praktická část diplomové práce byla zpracována na základě sběru sekundárních dat, jejich studie a analýzy zvláště z dat z Českého statistického úřadu, z Národního památkového ústavu a od správců historických objektů. K popisu vývoje zvolených ukazatelů byly použity elementární charakteristiky časových řad (1. absolutní diference, koeficient růstu a bazický index) a na základě vývojových tendencí byl předpovězen vývoj sledovaných ukazatelů do nejbližší budoucnosti dvou let. Vhodnost trendové funkce byla posuzována podle indexu determinace I^2 , kdy nejvhodnější trendovou funkcí byla ta, jejíž index determinace se nejvíce blížil jedné. Vhodnost modelu pro predikci u trendových funkcí byla zjištěna pomocí relativní chyby prognózy a u adaptivních modelů bylo využito Holtovo exponenciální vyrovnání. U adaptivních modelů byla jejich vhodnost určena na základě chyby MAPE. Pro měření intenzity sezónních vlivů byly použity sezónní indexy. Sezónní indexy byly vypočteny jako podíl skutečné hodnoty a vyrovnané hodnoty časové řady. Za vyrovnanou hodnotu byl dosazen sedmičlenný klouzavý průměr, jelikož v tomto případě časová řada analyzovala sezónní výkyvy v sedmi měsících. Z těchto indexů byly následně vypočteny průměrné sezónní indexy. Dále byl vypočten sezónní faktor tak, aby suma všech průměrných sezónních indexů odpovídala počtu období. Očištěné hodnoty časové řady jsou výsledkem podílů původní hodnoty časové řady a příslušného sezónního faktoru.

Teoretická část

Teoretická část práce vymezuje pojem cestovní ruch vzhledem k řešené problematice. Cestovní ruch je neurčitý pojem, který je vymezen různými definicemi a lze ho charakterizovat jako činnost osob cestující mimo jejich trvalé bydliště za účelem trávení volného času. V rámci teoretické práce jsou též vymezeny pojmy související s cestovním ruchem především typy účastníků cestovního ruchu, druhy a formy cestovního ruchu, a třídění cestovního ruchu dle různých hledisek. Dále jsou popsány faktory ovlivňující cestovní ruch společně s materiálně technickou základnou cestovního ruchu. Následuje

zhonocení potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu nejprve v rámci České republiky a následně okresu Klatovy včetně hospodářských a sociálních účinků cestovního ruchu.

Praktická část

Analytická část práce se zabývá statistickou analýzou časových řad vývoje vybraných ukazatelů cestovního ruchu v okrese Klatovy za období 2000 - 2016. Zejména statistickou analýzou vývoje počtu hromadných ubytovacích zařízení a jejich návštěvnosti společně s vývojem počtu přenocování v daném okrese v období let 2000 – 2015. Další analyzovanou částí diplomové práce je návštěvnost vybraných objektů v okrese Klatovy za období let 2001 – 2016 včetně identifikace sezónnosti v jejich hlavní návštěvní sezóně od dubna do října. Analyzovány byly hrady Velharice, Rabí, Kašperk a Švihov. K popisu vývoje zvolených ukazatelů byly použity základní charakteristiky časových řad. Budoucí vývoj ukazatelů byl předpovídán pomocí trendových funkcí nebo Holtova exponencionálního vyrovnání. Vhodnot modelu pro predikci byla pousuzována na základě relativní chyby prognózy a chyby MAPE. Na základě průměrných sezónních indexů byla provedena identifikace sezónnosti v návštěvnosti zvolených památkových objektů.

Závěr

Okres Klatovy má příznivé podmínky pro rozvoj cestovního ruchu. Svým návštěvníkům nabízí mnoho možností k využití jejich volného času. V okrese Klatovy se nachází mnoho historických památek jako například hrady Velharice, Rabí, Kašper, Švihov či klatovské katakomby. Dále nabízí možnost aktivního odpočinku v malebné přírodě v podobě pěší turistky a cykloturistiky.

I přes všechny atraktivity návštěvník okresu Klatovy zde stráví průměrně 3 dny, což může být způsobeno jeho polohou, jelikož se nachází nedaleko města Plzeň a nedaleko hranice s Německem a neřadí se tak mezi cílové destinace účastníků cestovního ruchu. Mezi návštěvníky okresu Klatovy převažují domácí návštěvníci nad zahraničními turisty. K zvýšení návštěvnosti nejen zahraničních turistů by mohlo přispět poskytování komplexnějších služeb. Jednou z možností by mohlo být provázání služeb cestovního ruchu prostřednictvím specifických subjektů poskytujících například dopravu, průvodcovské služby či půjčování kol a koloběžek.

Analýza návštěvnosti vybraných turistických cílů – hradů z okresu Klatovy poukázala na fakt, že návštěvnost historických objektů v okrese Klatovy má kolísavý charakter. Výkyvy v návštěvnosti hradů způsobují především klimatické a společenské vlivy. Důležitou roli u analyzovaných hradů hrají klimatické podmínky především roční období a počasí obecně. Tuto skutečnost prokázala analýza sezónnosti v návštěvnosti hradů, kdy turisté nejvíce navštěvují hrady v období léta, tedy v měsících červenci a srpnu. Nejen přírodní vlivy působí na vývoj počtu návštěvníků. Dalšími faktory ovlivňující návštěvnost hradů jsou například na nich pořádané akce v podobě jarmarků, divadelních představeních či ukázek se středověku, ale také případná rekonstrukce či uzavření hradu má vliv na počet turistů, kteří tyto hrady navštíví. S pořádáním akcí souvisí také jejich propagace. V tomto ohledu okres Klatovy zaostává. Rozšíření propagace i do dalších vzdálenějších oblastí především prostřednictvím českých a zahraničních internetových stránek a kulturních portálů, informačních center nebo regionálních deníků by mohla vzbudit větší zájem turistů o celý okres Klatovy. Také turistické balíčky v podobě víceúčelových vstupenek či v podobě tematických organizovaných pobytů by mohlo vést k zvýšení zájmů a návštěvnosti celého okresu Klatovy. Příznivého ohlasu by se mohla dočkat i filmová turistika, jelikož se na hradech natáčeli české i zahraniční pohádky či seriály.

Cílem v následujících letech by mělo být zvyšování počtu návštěvníků historických objektů, ale i zvyšování počtu turistů v okrese Klatovy jako celku a využít tak dobrý potenciál okresu pro rozvoj cestovního ruchu.

Použitá literatura:

- **Indrová, Jarmila a kol., a.** *Cestovní ruch (základy)*. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1252-5.
- **Rygllová, Kateřina, Burian, Michal a Vajčnerová, Ida.** *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha 7 : Grada Publishing, a. s., 2011. ISBN 978-80-247-4039-3.
- **Český statistický úřad.** *Krajská správa ČSÚ v Plzni*. [Online] 2013. [Citace: 19. leden 2016.] <https://www.czso.cz/csu/xp/klatovy1>.
- **Ministerstvo pro místní rozvoj.** [Online] leden 2017. [Citace: 5. březen 2017.] <https://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Podpora-regionu>.